

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1877. Första Kammaren. N:o 4.

Torsdagen den 25 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Justerades 2 protokollsutdrag för den 24 dennes.

Föredrogs Herr *Ekman*, *Carl*, den 24 dennes bordlagda förslag om tillsättande af ett särskildt Utskott, bestående af sju ledamöter från hvardera Kammaren, för behandling af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till utskökningslag.

Herr Grefven och Talmannen yttrade, att Kammaren torde erinra sig, att under den öfverläggning rörande Herr *Ekman*s förevarande förslag, som vid gårdagens sammanträde egde rum, föreslogs af Grefve *Mörner*, *Oscar*, att antalet ledamöter i det Särskilda Utskottet skulle nedsättas till fem från hvardera Kammaren. Detta ändringsförslag frånträdde väl sedermera af Grefve *Mörner*, men återupptogs af Herr *Wallenberg* såsom hans eget; och borde vid sådant förhållande samma förslag jemte det af Herr *Ekman* afgifna nu komma under pröfning.

Härefter framställde Herr Grefven och Talmannen proposition på bifall till Herr *Ekman*s förslag oförändradt; och blef denna proposition med enhälligt ja besvarad.

Föredrogs och hänvisades till Stats-Utskottet Kongl. Maj:ts nedan nämnda, den 23 dennes bordlagda nådiga propositioner:

1:o om afdrag af kronan behållen ränta af frälse-, skatte- och kronohemman och lägenheter;

2:o angående bergverkstiondens upphörande;

3:o angående afsöndring af jord från häradshöfdingebostället Brötegården n:o 1, ett mantal krono, i Elfsborgs län för Ödeborgs församlings behof;

4:o angående beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar;

5:o angående beviljande af statsbidrag för ny tomtreglering i Strömstad i följd af den staden senast öfvergångna brand;

6:o angående beviljande af statsbidrag för ny tomtreglering i Söderhamn efter den staden senast öfvergångna brand; och

7:o) angående afsöndring för all framtid af en qvadratref 87 qvadratstänger jord från kronohemmanet Filsbäck Sven Fiskaregården under Läckö Kungsgård i Skaraborgs län för att upplätas till Sunnersbergs församling såsom plats för en skolhusbyggnad.

Föredrogs och hänvisades till Bevillnings-Utskottet Kongl. Maj:ts den 23 dennes bordlagda nådiga propositioner:

1:o) om ändring i §§ 2 och 11 i nu gällande bevillningsförordning; och

2:o) i fråga om förberedande åtgärder för inrättande af så kallad landtbrefbäring.

Föredrogs och hänvisades till Lag-Utskottet Kongl. Maj:ts den 23 dennes bordlagda nådiga proposition angående ändring i 37 § af Kongl. förordningen den 23 Maj 1862 om kommunalstyrelse i Stockholm.

Föredrogs och lades till handlingarne Stats-Utskottets den 24 dennes bordlagda memorial n:o 1, med den till innevarande Riksdag af fullmäktige i Riksgäldskontoret afgifna berättelse.

Herr *Dahm* uppläste en motion, N:o 1, om fridlysning af nyttig småfågel.

Uppå gjord proposition beslöt Kammaren, att denna motion skulle af ett Tillfälligt Utskott behandlas.

Herr *Schönbeck* afgaf följande motioner:

N:o 2, om ändring i gällande föreskrifter rörande pastoralprof; och

N:o 3, om ändring af gällande förordning angående prestval.

Dessa motioner begärdes på bordet.

Herr *Ribbing, Sigurd*, väckte en motion, N:o 4, om förändrad lydelse af § 28 i gällande förordning angående bränvins försäljning. Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

Herr *von Geijer* begärde ordet och tillkännagaf, att han infunnit sig för att deltaga i riksdagsgöromälen.

Fredagen den 26 Januari.

3 N:o 4.

Anmälades och bordlades:

Banko-Utskottets memorial N:o 1, med öfverlemnande af fullmäktiges i Riksbanken till Utskottet afgifna berättelse; och Kanslideputerades memorial N:o 1, angående antagande af tjemän i Riksdagens Kansli.

Justerades ett protokollsutdrag; hvarefter Kammaren åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 8 e. m.

In fidem
O. Brakel.

Fredagen den 26 Januari 1877.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Justerades 6 protokollsutdrag för den 25 dennes.

Herr *Ribbing, Carl*, begärde och erhöll ledighet från riksdagsgöromålen under tre veckors tid från den 29 dennes.

Herr *von Koch* uppläste en motion, N:o 5, om ändringar i gällande förordning angående försäljning af bränvin.
Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

Herr *Nilsson* afgaf en motion, N:o 6, om ändringar i Kongl. stadgan angående folkundervisningen i riket.
Begärdes på bordet.

Herr *Wallenius* väckte en motion, N:o 7, om förändrad lydelse af § 14 i gällande förordning angående bränvins försäljning.
Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

Herr *Nilsson* uppläste en motion, N:o 8, angående aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om uppgörande

af förslag till sådan ändring af bevillningsförordningen, att fastigheters taxeringsvärden bestämmas af landstingen.

Begärdes på bordet.

Herr *Grafström* afgaf följande motioner:

N:o 9, om ändring af Kongl. förordningen den 31 Oktober 1873 angående främmande trosbekännare och deras religionsöfning samt om ändring af Kongl. förordningen den 11 December 1868 angående särskilda sammankomster för andaktsöfning.

Hänvisades till Lag-Utskottet.

N:o 10, om anslag till vårdanstalten i Stockholm för sinnesslöa barn.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

N:o 11, om ändring i sättet för domkapitlens upprättande af förslag till presterliga sysslor samt om utsträckning af församlingarnes rätt att kalla 4:de profpredikant.

Begärdes på bordet.

Herr *Berg* väckte en motion, N:o 12, om bränvinstillverkningsafgiftens förhöjning m. m.

Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{4}$ 4 e. m.

In fidem
O. Brakel.

Lördagen den 27 Januari 1877.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Justerades 3 protokollsutdrag för den 26 och protokollet för den 20 dennes.

Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf, att anslag före kl. 1 utfärdats till sammanträdets fortsättning kl. 7 e. m.

Upplästes två från Andra Kammaren ankomna protokollsutdrag, N:is 32 och 33, hvaraf inhemtades, att samma Kammare antagit Första Kammarens inbjudningar om tillsättande af två Särskilda Utskott, det ena för behandling af Kongl. Maj:ts förslag till lag om den allmänna värnpligten och andra dermed samband egande framställningar, samt det andra för behandling af Kongl. Maj:ts förslag till utsökningslag m. m.

Härefter anmälde sig och yttrade

Herr Ekman, Carl: Sedan båda Kamrarna förenat sig om det beslut, att två Särskilda Utskott skola tillsättas, det ena för behandling af frågor rörande försvarsväsendet och dermed sammanhängande ämnen, och det andra för handläggning af utsökningslagen, tager jag mig friheten hemställa, att, i sammanhang med val af ledamöter från Första Kammaren i dessa båda Utskott, Kammaren äfven ville besluta, att antalet af suppleanter från denna Kammare i hvarterdera af dessa Utskott skall vara fyra.

Efter förmälan, att Herr *Ekman* hade föreslagit, att i hvarterdera af de Särskilda Utskotten skulle utses fyra suppleanter, framställde Herr Grefven och Talmannen proposition på bifall till detta förslag; hvilken proposition med ja besvarades.

Sedermera hemställde Herr Grefven och Talmannen, att val af ledamöter och suppleanter i de Särskilda Utskotten skulle anställas nästa onsdag den 31 dennes, hvilket jemväl bifölls.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades Herr *Ljungqvist* under två veckors tid från nästa måndag den 29 dennes.

Herr *von Möller* uppläste en motion, N:o 13, om tillägg till 49 § i Kongl. förordningen om landsting den 2 Mars 1862.

Hänvisades till Lag-Utskottet.

Herr *von Strokirch* afgaf en motion N:o, 14, om ändringar i gällande förordning angående bränvins tillverkning.

Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

Herr *Ekman, Johan Jakob*, väckte en motion, N:o 15, om särskild godtgörelse åt lärare och lärarinnor vid småskolor samt biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor, som meddela undervisning under längre tid af året än åtta månader.

Hänvisades till ett Tillfälligt Utskott.

Herr *Wallenberg* afgaf följande motioner:

N:o 16, om beviljande af ett årligt anslag å 50,000 kronor för utgifning af en tidning, som representerar regeringens åsikter och önskingar.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

N:o 17, om förändrade bestämmelser rörande Riksbankens sedelutgifningsrätt.

Hänvisades till Banko-Utskottet.

N:o 18, om bankovinstens aflemnande till Statskontoret med en fjerdedel af dess belopp under hvarje kvartal af år 1878.

Hänvisades till Banko-Utskottet.

N:o 19, om antagande af en författning rörande utredning af gäldbunden köpmans bo medelst s. k. administration.

Hänvisades till Lag-Utskottet.

N:o 20, om antagande af ett stadgande, hvarigenom laglig giltighet beredes åt fullmakter i form af telegram.

Hänvisades till Lag-Utskottet.

Friherre *von Essen* uppläste följande motioner:

N:o 21, om beviljande af ett förslagsanslag å 33,000 kronor till hästafvelns befrämjande m. m.; och

N:o 22, om beviljande af ett anslag å 2,000 kronor till bestridande af kostnaderna för en utredning rörande inrättandet af ett landtbruksinstitut i Skara.

Dessa motioner blefvo till Stats-Utskottet hänvisade.

Grefve *Horn* väckte följande motioner:

N:o 23, angående aflåtande af underdånig skrifvelse med begäran om utarbetande af förslag till förändrade bestämmelser rörande skogsliqvider vid laga skiften m. m.; och

N:o 24, angående dels aflåtande af underdånig skrifvelse med anhållan om tillägg till 20 § uti nu gällande jagtstadga, dels ock anslag till åstadkommande af belöning för räfs dödande.

Dessa motioner begärdes på bordet.

Herr *Falk* uppläste en motion, N:o 25, om förhöjning af det till understöd åt högre skolor för qvinlig ungdom af Kongl. Maj:t äskade anslag från 40,000 till 60,000 kronor.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Herr *von Koch* afgaf en motion, N:o 26, om ändring af § 58 i Kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet.

Hänvisades till Lag-Utskottet.

Herr *Grafström* väckte en motion, N:o 27, om förhöjd pension åt Professoren Per Henrik Lings enka, Charlotta Catharina Ling, född Nettelblatt.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Herr *Adelsköld* uppläste en motion, N:o 28, om beviljande af ett extra anslag å 20,000 kronor, att användas till aflöning åt fyra kemister, som egde att öfvervaka efterlefnaden af Kongl. förordningen angående försäljning af arsenik och andra giftiga ämnen och varor.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Herr *Adelsköld* afgaf vidare en motion, N:o 29, om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande reglering och förhöjning af teckningslärares löner.

Hänvisades till ett Tillfälligt Utskott.

Herr *Widmark* väckte en motion, N:o 30, om rust- och rotehållares rekryteringsskyldighets öfvertagande af staten.

Begärdes på bordet.

Herr *Berg* afgaf en motion, N:o 31, att, derest beslut om förhöjning af bränvinstillverkningsavgiften och tullen å bränvin komma att af Riksdagen fattas, samma beslut må ofördröjligen vinna tillämpning.

Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 4 e. m.

In fidem
O. Brakel.

Lördagen den 27 Januari 1877.

Kammaren sammanträdde kl. 7 e. m.

Sedan Herr Grefven och Talmannen tillkännagifvit, att Herr Statsrådet Lovén anmält sig nu skola på Kongl. Maj:ts nådiga befallning till Kammaren aflemna åtskilliga Kongl. propositioner, framträdde Herr Statsrådet och öfverlemnade till Herr Grefven och Talmannen Kongl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen, nemligen:

1:o) med förslag till lag angående eganderätt till skrift och förordning rörande utsträckt tillämpning af lagen angående efterbildning af konstverk den 3 Maj 1867;

2:o) angående försäljning af de provincialläkaren i Ölands Södra Mot på lön anslagna bohemman;

3:o) angående afsöndring af jord från fanjunkarebostället Anderstorp N:o 1 vid Vestgöta regemente till plats för skolhus åt Hjo landsförsamling i Skaraborgs län;

4:o) angående utbyte af fanjunkarebostället Mölneby N:o 2 Nedre Bossgården mot frälshehemmanet Amundstorp N:o 2 Storegården i Elfsborgs län;

5:o) angående upphörande af afgäld för boställsjord, som användes för arméns vapenöfningar;

6:o) angående afsöndring af jord från kaptensbostället Long Storegården N:o 3 vid Vestgöta regemente för anläggning af begravningsplats för Longs församling i Skaraborgs län; och

7:o) angående afsöndring af jord från 3:dje majorsbostället Stufverum vid Andra lifgrenadierregementet åt Westerviks tändsticksfabriksbolag.

De Kongl. propositionerna blefvo härefter föredragna och lagda på bordet.

Herr *von Geijer* uppläste en motion, N:o 32, om förändrad lydelse af 2 mom. i § 6 af gällande förordning angående bränvins försäljning.

Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

Herr *Olsson* afgaf en motion, N:o 33, om antagande af en författning angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse.

Hänvisades till Lag-Utskottet.

Herr *Frisk* väckte en motion, N:o 34, om beviljande af en pension å 300 kronor åt Musikläraren Bror Olof Näsbergs enka, Catharina Charlotta Näsberg, född Lönner.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Herr *Frisk* afgaf vidare en motion, N:o 35, om anvisande af ett anslag å 6000 kronor till bestridande af kostnaderna för en ytterligare undersökning rörande lämpligaste sträckningen för norra stambanan från Hybo.

Begärdes på bordet.

Herr *Mannerskantz* uppläste en motion, N:o 36, om förhöjning i aflöningsförmånerna för manskapet vid den värfvade armén.

Äfven denna motion bordlades.

Upplästes en af Herr *Pehrsson* inlemnad motion, N:o 37, om införande i en blifvande ny tullstadga af bestämmelser derom, att utländskt brännvin och sprit skall genast efter lossning från fartyg tullbehandlas och tullafgift derför erläggas.

Hänvisades till ett Tillfälligt Utskott.

Ledighet från riksdagsgörömalen beviljades Grefve *Ehrensvärd* under 14 dagar från den 1 nästkommande Februari och Herr *Pehrsson* under tre veckor från denna dag.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 8 e. m.

In fidem
O. Brakel.

Måndagen den 29 Januari 1877.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Justerades 7 protokollsutdrag för den 27 och protokollet för den 23 dennes.

Föredrogs Kongl. Maj:ts den 23 dennes bordlagda nådiga proposition med förslag till Utsökningslag och i sammanhang dermed erforderliga författningar.

Friherre af Ugglas: Vid remissen af denna Kongl. proposition anhåller jag att, med afseende på de särskilda förhållanden som gälla i Stockholm, få till det Särskilda Utskott, som skall behandla samma proposition, framställa önskan om ett tillägg till hvad detta lagförslag innehåller i afseende å utmätningsmän. Här förekommer i 2 § ett stadgande, som lyder sålunda: »utmättningsman är å landet och i stad, som under landsrätt lyder, kronofogde och i öfriga städer stadsfogde»; och i 3 § heter det: »kronofogde eger att för bestämdt fall till utmätningsman i sitt ställe sätta länsman eller annan man, som af Konungens Befallningshafvande antagen är». I afseende på stadsfogde finnes icke något sådant medgifvande. Här är således den skillnad mellan land och stad, att, under det att det är kronofogde medgifvet att sätta annan person i sitt ställe, så måste stadsfogde sjelf verkställa alla utmätningar. Jag vill icke förneka, att detta stadgande i afseende på de flesta städer har allt skäl för sig och är särdeles lämpligt, ty der förekomma i allmänhet icke flera utmätningar, än att en stadsfogde kan medhinna dem; men med afseende på Stockholm blir det ett annat förhållande. Jag ber att i detta hänseende få fästa uppmärksamheten på att utsökningsmålen, d. v. s. de privata handräckningsmålen, som just afses i detta lagförslag, i Stockholm uppgå till ett högst betydligt antal, och äfven under årens lopp vexlat betydligt. Så visar det sig t. ex. att dessa mål, som år 1867 uppgingo till 5,665 stycken, nedgingo år 1874 till ett antal af allenast 1,851 och utgjorde i medeltal för dessa år 3,000, deraf ungefär $\frac{2}{3}$ gått till verkställighet. Redan denna vexling gör det i högsta grad svårt att komma på det klara med, huru många stadsfogdar här i Stockholm erfordras för att verkställa utmätningar. Att, så vidt stadsfogde ensam skall anställa alla utmätningar, flera sådana här behövas, faller af sig sjelft, och då målens antal efter lägsta beräkning uppgått till 1,851, men under somliga år till 5,665, så måste äfven en stor vexling i afseende på an-

talet stadsfogdar till följd deraf ega rum. Enligt de beräkningar, som uppgjorts i Öfverståthållare-embetets kansli, kan svårigen en stadsfogde hinna med flera än 400 utmätningar om året. Sålunda skulle under de år, då utsökningsmålen antal var det lägsta af de här ofvan uppgifna, 3 stadsfogdar varit tillräckliga, hvaremot några år förut icke mindre än 9 skulle hafva varit erforderliga för att verkställa dessa utmätningar. Det förefaller mig dessutom, som om det icke vore af behovet påkalladt, att stadsfogde skulle anlitas för alla ifrågakommande utsökningsmål, då utom dessa utmätningar, hvarom detta lagförslag stadgar, finnes en hel mängd publika handräkningsmål, som här i Stockholm uppgå till ett högst betydligt antal, i afseende å hvilka lagförslaget icke innehåller något annat, än att dermed skall förhållas såsom hittills, d. v. s. att exekutionsbetjenter få anlitas för att verkställa dem. Nu kan jag icke fatta, hvarföre man skall vara så angelägen om att stadsfogde skall verkställa alla privata utsökningsmål, då man icke har något emot att en lägre klass af utmätningsbetjente få verkställa de publika handräkningsmålen; de privata målen äro ofta af den enkla beskaffenhet att snart sagdt hvilken redbar man som helst kan handlägga dem, under det att de publika målen ej så sällan äro rätt invecklade och omfatta vida större belopp än de enskilda. Jag föreställer mig således att hvad man egentligen borde söka genom detta förslag ernå, vore att få, på sätt förslaget afser, en stadsfogde anställd, hvilken skulle ansvara för alla utsökningsmål och sjelf verkställa dem, som vore af mera framstående vikt, men ega makt att öfverlemnna verkställigheten af de enklare målen åt underordnade tjänstemän. Jag ber att få nämna att inom Öfverståthållare-embetet uppgjordes förlidet år ett förslag, som insändes till Kongl. Maj:t och med hvilket man ansåg att förhållandena i Stockholm skulle vara fullt tillgodosedda. Detta förslag upptog en stadsfogde med biträde af 9 stadstjenare. Man tänkte sig att stadsfogden skulle sjelf verkställa alla viktigare utsökningsmål, uppgående, enligt beräkning, till ett antal af 3 å 400 om året, men uppdraga åt stadstjenarne att på sitt ansvar verkställa de mindre viktiga. Jag tror att derigenom skulle saken ofantligt mycket förenklas och en ganska stor besparing kunna åstadkommas; ty tvingas man att i Stockholm anställa stadsfogdar, så kan man, för att tillgodose behovet, för närvarande icke hjälpa sig med mindre än 5 sådana. Stadsfogdarne måste vara personer med sådana kvalifikationer, att de kunna skäligen göra anspråk på en temligen hög aflöning; och jag tror icke, att man räknar för högt, om man antager en stadsfogdes lön till 3,500 å 4,000 Kronor, för så vidt man skall få en person med tillfredsställande egenskaper. Har man nu 5 sådana, så gör detta 20,000 kronor, och härtill kommer, att för de publika målen måste man ändock hafva ett antal stadstjenare. Dessas antal torde kunna beräknas till 8 å 10 och lönerna till dessa, som måste vara mycket ordentliga personer, kunna väl icke anslås lägre än till 1,000 å 1,200 kronor för hvar, eller till omkring 10,000 kronor. Således skulle exekutionsväsendet i Stockholm, ordnad på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, i förvarande fall kosta omkring 30,000 kronor. Får jag deremot anställa en enda

stadsfogde med t. ex. 9 ordinarie biträden, så blir det, efter en beräkning af 4,000 kronor till stadsfogden och 1,200 kronor till hvar och ett af hans biträden, en kostnad af omkring 15,000 kronor, hvartill dock komma ett par tusen kronor, att användas som arfvoden vid en af utsökningsmälens mängd påkallad tillfällig förstärkning i stads-tjänarnes antal. Man kan således bespara 13 à 14,000 kronor om året och, enligt min åsigt, åstadkomma samma resultat, som med den Kongl. propositionen afses.

Jag tror dessutom, att det ligger en fördel deri, att det finnes *en*, som är chef för hela exekutionsväsendet, och att i afseende å dem, som äro honom underordnade, det må finnas en möjlighet att öka eller minska antalet efter behovet. Jag kan icke heller finna något skäl, hvarföre man i afseende på städerna skall göra ett undantag mot hvad som medgifves för landet och äfven en del städer, nemligen de som ligga under landsrätt, och jag föreställer mig, att lika väl som Konungens Befallningshafvande kan tillförordna lämpliga underexekutörer, så kunde sådant göras i Stockholm.

Jag har redan på förhand velat fästa uppmärksamheten på det önskvärda deri, att något tillägg till denna lag gjordes, så att stad och land i detta afseende blefve fullkomligt likställda och utan att tilltro mig att uppgöra något redaktionsförslag, ber jag att få till protokollet foga ett förslag till tillägg, som är högst enkelt. Till § § vill jag föreslå följande tillägg:

»I stad, der Konungen finner godt sådant medgifva, ege stadsfogde, under enahanda ansvarighet och med det förbehåll i afseende å fördelning af köpeskillingsliqvider, likaledes för bestämdt fall till utnämningman i sitt ställe sätta annan man, som antagen är, i Stockholm af Öfverståthållare-embetet, och i öfriga under landsrätt icke lydande städer af Magistraten.»

Jag gör härvid samma inskränkning för stadsfogde, som redan är föreslaget i afseende på kronofogde, nemligen att han icke får upprätta köpeskillingsliqvider. Jag tror att på detta sätt förhållandena skulle blifva på ett fullt tillfredsställande vis ordnade, på samma gång ändamålet vunnes för en betydligt lindrigare kostnad än hvad fallet blefve, om man vore ovillkorligen tvungen att i de större städerna anställa stadsfogdar.

Hans Excellens Herr Statsministern Friherre De Geer: Jag kan icke vilja motsätta mig, att det Särskilda Utskottet får taga i öfvervägande de anmärkningar, som blifvit framställda rörande behovet deraf, att i Stockholm stadsfogde, på sätt blifvit medgifvet för kronofogde på landet, må få vid utnämningförrättningar anlita biträden, utan anhåller blott få upplysa, att detta nu af den siste talaren framställda förslag, efter hvad jag har mig bekant, varit under öfvervägande såväl i Lagberedningen som i Högsta Domstolen, men funnits icke böra föranleda till någon förändring af förslaget. Det är onekligen en brist i nuvarande utsökningsväsende, att kronofogde eger rätt sätta annan i sitt ställe för utförande af sådana förrättningar, hvilka rätteligen icke borde anförtros åt annan än den,

som innehar de af en kronofogde fordrade kvalifikationer, till hvilka hör att hafva stält erforderlig uppbörsborgen samt att förmå uppsätta behöriga förrättningsinstrument.

Då emellertid kronofogdarnes antal är så ringa, att det är dem absolut omöjligt att kunna sjelfve medhinna alla sina förrättningar, har man i det förevarande förslaget icke kunnat afhjelpa nämnda olägenhet, utan det stadgande deri fått qvarstå, att kronofogde eger uppdraga åt annan, dock endast åt länsman eller den Konungens Befälningshafvande finner härför tillräckligt kvalificerad, att i vissa bestämda fall utföra kronofogdes befattning. Om nu än, på grund af de utaf den siste talaren framställda ekonomiska skäl, en likartad föreskrift finnes nödvändig för Stockholm, skulle jag likväl önska, att Utskottet icke komme att föreslå utsträckandet af ett sådant stadgande jemväl till andra städer, enär efter de upplysningar jag kunnat inhemta, detsamma icke är för dessa behöfligt och vid sådant förhållande ej heller bör antagas. I Göteborg lär utsökningsväsendet vara så ordnad, att alla utmättningsförrättningar ombesörjas af två stadsfogdar, eller s. k. öfverskultar. Att i Stockholm anförtro hela utsökningsväsendet åt en enda stadsfogde, synes mig vara betänkligt, helst denne, enligt den beräkning som nyss blifvit framställd, icke skulle sjelf kunna utföra mer än $\frac{1}{3}$ af alla utmättningsförrättningar och således de återstående $\frac{2}{3}$ på hans ansvar verkställas af andra personer, hvilka måhända icke besutte de insigter, som erfordras för att i egenskap af embetsmyndighet handlägga frågor, de der stundom icke äro så lätta att lösa. Det förefaller mig vara en väsentlig skilnad med de utmätningar, som för Öfverståthållareembetet räknas och på dess ansvar ske för uppbördens af allmänna medel, hvaraf åtminstone icke enskildas rätt är beroende. Ty då enskilda personer måste lemna sina fordringshandlingar och angelägenheter åt ifrågavarande myndigheter, är det ock statens skyldighet att tillse, det värden om dessa angelägenheter blifver så betryggad som möjligt.

Sedan öfverläggningen förklarats slutad, yttrade Herr Grefven och Talmannen, det Kammaren torde finna, att sedan båda Kamrarna fattat beslut om tillsättande af ett Särskildt Utskott för behandling af ifrågavarande Kongl. proposition, densamma jemte de i anledning deraf nu afgifna yttranden borde till det blifvande Särskilda Utskottet öfverlemnas.

Svarades ja.

Föredrogs Kongl. Maj:ts den 23 dennes bordlagda nådiga proposition med förslag till lagar angående den allmänna värnpligten och den tid, värnpliktig skall för sin utbildning tjenstgöra under fredstid.

Herr von Koch: Jag har endast några måhända mindre betydande anmärkningar att framställa, afseende egentligen att i föreliggande lag åstadkomma ett förtydligande, som jag på grund af la-

N:o 4. gens vigt anser der vara behöfligt. Det är i 17 § mom. b) af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till ifrågavarande lag, som jag trots några otydligheter förefinnas. Der står nemligen, att bland de skäl för uppskof med utskrifning, som kunna godkännas, skulle räknas det, att den till utskrifning ifrågasatte vore »ende arbetsföre-sonen till orkeslös eller vanför fader eller enka». Jag föreställer mig, att meningen icke kan vara att äfven *enka* behöfver vara *orkeslös* eller *vanför*, för att hennes ende son skall få åtnjuta ifrågavarande uppskof, till hvilken tydning den nuvarande ordställningen ovilkorligen gifver anledning. Är nu, såsom jag hoppas, meningen att låta detta stadgande gälla *enka*, antingen hon är orkeslös eller vanför, eller icke, så skulle detta tydligt framgå, om framför ordet *enka* sattes ordet *till*.

Vidare förekommer i samma moment ytterligare ett undantag för »ende arbetsföre brodern till ett eller flera minderåriga eller vanföra fader- och moderlösa syskon, derest *dessa* hans närmaste för sitt uppehälle *äro* beroende af hans arbete och med honom sammanboende». Äfven åt detta stadgande, ehuru ett misstag här vore af mindre vigt, skulle möjligen kunna gifvas den tolkning, som vore detsamma beroende deraf, att *flera* syskon förefunnas. Då likväl i första satsen förutsättes, att der blott behöfs, att *ett* syskon är för sitt uppehälle beroende af denne broder, anser jag, att det vore tydligare om, i stället för uttrycket *dessa hans närmaste* sattes orden *sådant hans syskon*, och, såsom en följd deraf, i stället för *äro* beroende, *är* beroende. Momentet skulle genom nu föreslagna ändringar sålunda erhålla följande lydelse:

b) ende arbetsföre-sonen till orkeslös eller vanför fader eller till enka, äfvensom ende arbetsföre brodern till ett eller flera minderåriga eller vanföra fader- och moderlösa syskon, derest sådant hans syskon för sitt uppehälle är beroende af hans arbete och med honom sammanboende.

Jag anhåller att dessa mina anmärkningar må få medfölja remissen.

Öfverläggningen förklarades slutad; hvarefter Herr Grefven och Talmannen yttrade, det Kammaren torde finna, att sedan båda Kamrarna fattat beslut om tillsättande af ett Särskildt Utskott för behandling af ifrågavarande Kongl. proposition och andra dermed samband egande framställningar, samma proposition, jemte det i anledning deraf nu afgifna yttrandet, borde till det blifvande Särskilda Utskottet öfverlemnas.

Svarades ja.

Efter skedd föredragning af Kongl. Maj:ts den 23 dennes bordlagda nådiga proposition angående eftergift af rust- och rotehållares åliggande att tillhandahålla båtsman vissa beklädnadspersedlar, beslöt Kammaren, att denna Kongl. proposition skulle öfverlemnas till det blifvande Särskilda Utskottet för behandling af Kongl. Maj:ts förslag till lag om den allmänna värnpligten m. m.

Föredrogs och hänvisades till Lag-Utskottet Kongl. Maj:ts den 27 dennes bordlagda nådiga proposition med förslag till lag angående eganderätt till skrift och förordning rörande utsträckt tillämpning af lagen angående efterbildning af konstverk den 3 Maj 1867.

Föredrogs och hänvisades till Stats-Utskottet Kongl. Maj:ts nedan nämnda, den 27 dennes bordlagda nådiga propositioner, nemligen:

- 1:o) angående försäljning af de provincialläkaren i Ölands södra Mot på lön anslagna bohemman;
- 2:o) angående afsöndring af jord från Fanjunkarebostället Anderstorp N:o 1 vid Westgöta regemente till plats för skolhus åt Hjo landsförsamling i Skaraborgs län;
- 3:o) angående utbyte af Fanjunkarebostället Mölneby N:o 2 Nedre Bossgården med frälschemmanet Amundstorp N:o 2 Storegården i Elfsborgs län;
- 4:o) angående upphörande af afgäld för boställsjord, som användes för arméens vapenöfningar;
- 5:o) angående afsöndring af jord från Kaptensbostället Long Storegården N:o 3 vid Westgöta regemente, för anläggning af begravningsplats för Longs församling i Skaraborgs län; och
- 6:o) angående afsöndring af jord från 3:dje Majorsbostället i Stufverum vid Andra Lifgrenadier-regementet åt Westerviks Tändsticksfabriksbolag.

Efter skedd föredragning af Herr *Schönbecks* den 25 dennes bordlagda motion N:o 2, om ändring i gällande föreskrifter rörande pastoralprof, beslöt Kammararen, att denna motion skulle af ett Tillfälligt Utskott behandlas.

Föredrogs och hänvisades till Lag-Utskottet Herr *Schönbecks* den 25 dennes bordlagda motion N:o 3, om ändring af gällande förordning angående prestval.

Efter skedd föredragning af Herr *Nilssons* den 26 dennes bordlagda motioner:

N:o 6, om ändringar i Kongl. Stadgan angående folkundervisningen i riket; och

N:o 8, angående aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om uppgörande af förslag till sådan ändring af Bevillningsförordningen, att fastigheters taxeringsvärden fastställas af Landstingen;

beslöt Kammararen, att dessa motioner skulle af Tillfälligt Utskott behandlas.

N:o 4.

Föredrogs Herr *Grafströms* den 26 dennes bordlagda motion N:o 11, om ändring i sättet för Domkapitlens upprättande af förslag till presterliga sysslor samt om utsträckning af församlingarnes rätt att kalla 4:de profpredikant.

Herr von Koch: Jag kan icke annat än glädja mig öfver, att förevarande motion är afgifven af en person, sådan som motionären, och önskar densamma all möjlig framgång. Jemte det jag i allo instämmer i de af honom anförda motiv, har jag blott att i afseende å sjelfva förslaget yttra, det jag skulle önskat, att motionären vågat taga ut steget litet längre, än som nu skett, och utsträckt tillämpningen af den grundsats för förslags upprättande, han önskat skola göra sig gällande med afseende å *första* förslagsrummet, jemväl till *andra* och *tredje*, så att, i enlighet med de åsikter han i allmänhet hyser, befordringssystemet för prester blifvit satt i öfverensstämmelse med den för alla befordringar i öfrigt här i landet gällande och i 28 § Regeringsformen uttalade grundsats, att afseende skall fästas endast på de sökandes förtjenst och skicklighet. Denna grundsats har af Herr *Grafström* blifvit iakttagen med afseende på första förslagsrummet, men beträffande det andra och tredje har han förmodligen fruktat, att steget vore för stort, och bibehållit de, efter min tanke, föråldrade och olämpliga stadganden, som nu finnas.

Jag anhåller, att dessa mina anmärkningar må få medfölja remissen.

Öfverläggningen förklarades slutad och motionen jemte yttrandet hänvisades till Lag-Utskottet.

Efter skedd föredragning af Grefve *Horns* den 27 dennes bordlagda motion N:o 23, angående aflåtande af underdånig skrifvelse med begäran om utarbetande af förslag till förändrade bestämmelser rörande skogsliqvider vid laga skiften m. m., beslöt Kammaren, att denna motion skulle af ett Tillfälligt Utskott behandlas.

Föredrogs och hänvisades till Stats-Utskottet Grefve *Horns* den 27 dennes bordlagda motion N:o 24, angående dels aflåtande af underdånig skrifvelse med anhållan om tillägg till 20 § uti nu gällande Jagtstadga, dels ock anslag till åstadkommande af belöning för räfs dödande.

Efter skedd föredragning af Herr *Widmarks* den 27 dennes bordlagda motion N:o 30, angående rust- och rotchällares rekryteringsskyldighets öfvertagande af Staten, beslöt Kammaren, att denna motion skulle öfverlemnas till det blifvande Särskilda Utskottet för

behandling af Kongl. Maj:ts förslag till lag angående den allmänna värnpligten m. m.

Föredrogs och hänvisades till Stats-Utskottet Herr *Frisks* den 27 dennes bordlagda motion, N:o 35, om anvisand eaf ett anslag å 6,000 kronor till bestridande af kostnaderna för en ytterligare undersökning rörande lämpligaste sträckningen för norra stambanan från Hybo.

Föredrogs Herr *Mannerskantz'* den 27 dennes bordlagda motion, N:o 36, om förhöjning i aflöningsförmånerna för manskapet vid den värfvade armén.

Herr von Geijer:

Öfverläggningen förklarades slutad, och motionen jemte yttrandet hänvisades till Stats-Utskottet.

Föredrogs och lades till handlingarne Banko-Utskottets den 25 dennes bordlagda memorial N:o 1, med öfverlemnande af fullmäktiges i Riksbanken till Utskottet afgifna berättelse.

Föredrogs och bifölls Riksdagens Kanslideputerades den 25 dennes bordlagda memorial N:o 1, angående antagande af tjänstemän i Riksdagens Kansli.

Herr Grefven och Talmannen yttrade, att inom Kammaren hade blifvit afgifna åtta motioner af sådan beskaffenhet, att de borde af Tillfälligt Utskott behandlas. Detta antal vore visserligen icke större än att alla dessa motioner skulle kunna af ett enda Tillfälligt Utskott handläggas; men då det stode Kammarens ledamöter öppet att under riksdagens lopp väcka motioner af beskaffenhet att böra af Tillfälligt Utskott behandlas, samt det vore att förvänta, att Kam-maren komme att till sådant Utskott hänvisa åtskilliga ärenden, hvilka till följd af Andra Kammarens i anledning af dess Tillfälliga Utskotts betänkanden fattade beslut blifvit till Första Kammarens pröfning öfverlemnade, ansåge Herr Grefven och Talmannen sig böra hemställa, att Kammaren ville besluta, att två Tillfälliga Utskott skulle tillsättas.

Svarades ja.

Vidare föreslog Herr Grefven och Talmannen, att hvarterdera af dessa Utskott skulle bestå af fem ledamöter och två suppleanter; hvilket jemväl bifölls.

Efter förmälan, att vid uppgörande af förslag till de nu ifrågasvarande motionernas gruppering åtskilliga till sin beskaffenhet ganska skiljaktiga motioner måst sammanföras, hemstälde Herr Grefven och Talmannen, att Tillfälliga Utskottet N:o 1 skulle ega att behandla följande motioner:

N:o 1, af Herr *Dahm*, om fridlysning af nyttig småfogel;

N:o 8, af Herr *Nilsson*, angående aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om framläggande af förslag till sådan ändring af bevillningsförordningen, att fastigheters taxeringsvärden fastställas af landstingen;

N:o 23, af Grefve *Horn*, angående aflåtande af underdånig skrifvelse med begäran om utarbetande af förslag till förändrade bestämmelser rörande skogsliqvider vid laga skiften m. m.; och

N:o 37, af Herr *Persson*, om införande i en blifvande ny tullstadga af bestämmelser derom, att utländskt brännvin och sprit skall genast efter lossning från fartyg tullbehandlas och tullafgift därför erläggas.

Denna hemställan blef af Kammaren bifallen.

Vidare föreslog Herr Grefven och Talmannen, att Tillfälliga Utskottet N:o 2 skulle handlägga nedannämnda motioner:

N:o 2, af Herr *Schönbeck*, om ändring i gällande föreskrifter rörande pastoralprof;

N:o 6, af Herr *Nilsson*, om ändringar i Kongl. stadgan angående folkundervisningen i riket;

N:o 15, af Herr *Ekman, Johan Jakob*, om särskild godtgörelse åt lärare och lärarinnor vid småskolor samt biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor, som meddela undervisning under längre tid af året än åtta månader; och

N:o 29, af Herr *Adelsköld*, om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande reglering och förhöjning af teckningslärarnes löner.

Jemväl detta förslag bifölls.

Slutligen hemstälde Herr Grefven och Talmannen, att val af ledamöter och suppleanter i de Tillfälliga Utskotten skulle företagas nästa lördag den 3 Februari; hvilket äfvenledes bifölls.

Herr *Tornerhjelm* begärde och erhöll ledighet från riksdagsgöromålen under tre veckors tid från den 3 nästkommande Februari.

Kammaren åtskildes kl. 3 e. m.

In fidem
O. Brakel.

Onsdagen den 31 Januari 1877.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Justerades 13 protokollsutdrag för den 29 och protokollet för den 24 dennes.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades Friherre *Ramel* och Herr *Jönsson* under tre veckors tid från den 3 nästkommande Februari, Herr *Andersson* under tiden till den 20 i samma månad och Herr *Wallenius* under tre veckor från denna dag.

Företogs val af sju ledamöter i Riksdagens Särskilda Utskott för behandling af Kongl. Maj:ts förslag till lag angående allmänna värnpligten m. m.; och befunnos efter valförrättningens slut dertill hafva blifvit utsedde:

Herr Wijkander	med 102 röster
Herr Abelin	» 100 »
Friherre Stjernblad	» 97 »
Herr de Maré, G. ...	» 88 »
Friherre Åkerhielm	» 83 »
Herr Rosensvärd	» 66 »
Grefve Ehrensward	» 60 »

Företogs val af fyra suppleanter i Riksdagens Särskilda Utskott för behandlingen af Kongl. Maj:ts förslag till lag angående allmänna värnpligten m. m.; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Herr Rhodin	med 85 röster
Herr Reuterskiöld, A.	» 80 »
Herr Meijer	» 76 »
Grefve Posse, K.	» 70 »

Företogs val af sju ledamöter i Riksdagens Särskilda Utskott för behandling af Kongl. Maj:ts förslag till utsökningslag; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Herr Holmberg	med 74 röster
Herr Stråle	» 74 »
Herr Wallenberg	» 73 »
Friherre Wrede	» 72 »
Herr Samzelius	» 71 »
Herr Reutersvärd	» 63 »
Grefve Horn	» 57 »

Företogs val af fyra suppleanter i Riksdagens Särskilda Utskott för behandling af Kongl. Maj:ts förslag till utsökningslag; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Herr Fröberg	med 37 röster
Herr Widmark	» 37 »
Herr Frisk	» 36 »
Herr Bengtsson	» 26 »

sedan ordningen emellan dem, som erhållit lika antal röster, blifvit genom lottning bestämd.

Justerades 2 protokollsutdrag; hvarefter Kammarerna åtskildes kl. 4 e. m.

In fidem
O. Brakel.

Rättelse

i Första Kammarens protokoll, N:o 2.

Sid. 5 rad. 9 upplfr. står: Utskänkingslag läs: Utsökningslag